

165**DEKRET**

z dnia 26 kwietnia 1948 r.

o ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 9 marca 1948 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 15, poz. 107) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Przepisy wstępne.

Art. 1. Przepisy niniejszego dekretu stosuje się do wszystkich lasów i gruntów leśnych nie stanowiących własności Państwa.

Art. 2. 1. Za lasy w rozumieniu niniejszego dekretu uważa się grunty leśne wraz z rosnącymi na nich drzewostanami.

2. Gruntami leśnymi są grunty:

a) które w chwili wejścia w życie niniejszego dekretu znajdują się pod uprawą leśną,

b) które w chwili wejścia w życie niniejszego dekretu z mocy poprzednio obowiązujących przepisów powinny znajdować się pod uprawą leśną, a na których do tego czasu nie została dokonana trwała zmiana uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania,

c) na których uprawa leśna wprowadzona została po wejściu w życie niniejszego dekretu,

o ile zwarta łączna powierzchnia tych gruntów wynosi co najmniej 0,10 ha, niezależnie od tego, czy stanowią one własność jednego właściciela, czy składają się z działek należących do różnych właścicieli.

3. Wymienione w pkt a), b) i c) ust. 2 grunty, których łączna powierzchnia jest mniejsza od 0,10 ha, będą uważane za grunty leśne, jeżeli w skład tej powierzchni wchodzi grunty obciążone służebnościami lub jeżeli ze względu na interes publiczny właściwa władza orzeknie, że powinny być one trwale utrzymane pod uprawą leśną.

Art. 3. 1. Obowiązki wynikające z przepisów niniejszego dekretu ciążyą na posiadaczach lasów, a gdy posiadacz ustanowi zarządcę — na osobie sprawującej zarząd.

2. Osoby prawne i uczestnicy wspólnot gruntowych, będący posiadaczami lasów, obowiązani są na żądanie właściwej władzy (art. 23) wskazać zarządcę, który w ramach udzielonych mu uprawnień ponosi odpowiedzialność za wykonanie obowiązków wynikających z przepisów niniejszego dekretu.

Przepisy o zagospodarowaniu lasów.

Art. 4. Lasy powinny być zagospodarowane w sposób zapewniający ich zachowanie, jak również najpełniejsze trwale zaspokajanie potrzeb społecznych w zakresie produkcji surowca drzewnego oraz wpływu na cechy fizyczne kraju, kulturę społeczną i obronność Państwa.

Art. 5. 1. Wszystkie grunty leśne należy trwale utrzymywać pod uprawą leśną. Zmiana

uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania może nastąpić jedynie na podstawie zezwolenia właściwej władzy.

2. Jeżeli zmiana rodzaju użytkowania gruntów leśnych nie będzie dokonana przed upływem terminu oznaczonego w zezwoleniu, zezwolenie to traci swą moc w zakresie, w jakim zmiana uprawy nie została dokonana.

Art. 6. Zezwolenia przewidzianego w art. 5 ust. 1 można udzielić ze względów celowości gospodarczej, jeżeli zmiana uprawy leśnej na inną nie stoi w sprzeczności z interesem publicznym.

Art. 7. 1. Grunty leśne pozbawione drzewostanów podlegają ponownemu zalesieniu. Właściwa władza wydaje zarządzenia wskazujące termin i sposób zalesienia.

2. Obowiązek zalesienia przywiązany jest do gruntów leśnych bez względu na osobę posiadacza.

Art. 8. Właściwa władza może nakazać usuwanie drzew i krzewów hamujących prawidłowy rozwój drzewostanów.

Art. 9. Właściwa władza (art. 23) uprawniona jest do wydawania zarządzeń, mających na celu zapobieganie rozmnażaniu się i zwalczanie szkodliwych owadów leśnych i pasożytów roślinnych. W poszczególnych przypadkach władza może postanowić, że zarządzenia takie ulegają natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 10. W razie niewykonania zarządzeń, dotyczących zalesienia (art. 7), usuwania drzew i krzewów hamujących prawidłowy rozwój drzewostanów (art. 8) oraz zastosowania środków przeciwko szkodliwym owadom leśnym i pasożytom roślinnym (art. 9), właściwa władza może zarządzić zastępcze wykonanie tych czynności na koszt posiadacza.

Art. 11. 1. Użytkowanie lasów może odbywać się jedynie na podstawie zgłoszenia zamierzonego wyrębu drzew i drzewostanów.

2. Jeżeli w ciągu miesiąca od dnia otrzymania zgłoszenia właściwa władza nie powiadomi posiadacza lasu o przyjęciu zgłoszenia do wiadomości albo o odrzuceniu zgłoszenia lub wprowadzeniu w nim zmian, posiadacz uprawniony jest do dokonania zgłoszonego wyrębu.

Art. 12. Zabrania się przegonu i pasania zwierząt gospodarskich na gruntach leśnych, będących w stadium zalesienia sztucznego lub odnowienia naturalnego, a nadto w młodnikach do lat 20 oraz na gruntach, na których istnieje lub wprowadza się podrost lub podszycie.

Art. 13. 1. Właściwa władza może zabronić:

- a) przegonu i pasania zwierząt gospodarskich w miejscach, w których zachodzi obawa usuwania się ziemi i kamieni lub uruchomienia piasków lotnych,
- b) zbierania ściółki w miejscach, w których mogłoby to spowodować nadmierne wyjałowienie gleby.

2. Zakazy wymienione w ust. 1 mogą być wydawane w formie zarządzeń ogólnych, ogłoszonych w sposób przyjęty w danej miejscowości.

Art. 14. W lasach obciążonych służebnościami przepisy art. 12 i 13 mają zastosowanie tylko o tyle, o ile nie naruszają uprawnień wynikających z tych służebności.

Art. 15. Zabrania się niszczenia, jak również jakiegokolwiek użytkowania kosodrzewiny powstałej w sposób naturalny.

Art. 16. Na żądanie właściwej władzy, w terminie przez nią wyznaczonym, powinien być złożony wykaz ilości drewna uzyskanego z lasu w oznaczonym okresie czasu.

Art. 17. Lasy, których obszar przekracza 20 ha, powinny być zagospodarowane na podstawie planów gospodarstwa leśnego, sporządzonych według zasad obowiązujących w państwowym gospodarstwie leśnym.

Art. 18. 1. Plan gospodarstwa leśnego wymaga zatwierdzenia przez właściwą władzę.

2. Jeżeli właściwa władza przed upływem trzech miesięcy od dnia przedstawienia planu gospodarstwa leśnego nie wyda decyzji o zatwierdzeniu lub odrzuceniu planu, ani też nie zażąda wprowadzenia zmian lub uzupełnień, posiadacz lasu, aż do wydania decyzji, uprawniony jest do dokonania w każdym kolejnym roku gospodarczym, obejmującym okres od 1 października do 30 września roku następującego, wszystkich czynności gospodarczych przewidzianych w planie na ten rok, z wyjątkiem wyrębów przekraczających przeciętny rozmiar rocznego użytkowania wynikający z przedstawionego planu.

3. W przypadku zniszczenia lub uszkodzenia lasu przez klęskę żywiołową lub na skutek innych przyczyn w takim stopniu, że nastąpiła istotna zmiana warunków gospodarczych, na których podstawie został zatwierdzony plan gospodarstwa leśnego, właściwa władza może wstrzymać dalsze użytkowanie lasu do czasu zatwierdzenia odpowiednich zmian planu.

Art. 19. Na wniosek posiadacza lasu plan gospodarstwa leśnego może być opracowany

przez organa, powołane do sporządzania planów w lasach państwowych, za zwrotem kosztów ustalonych przez właściwą władzę.

Art. 20. W stosunku do lasów określonych w art. 17 właściwa władza uprawniona jest do ustalania w poszczególnych przypadkach obowiązku zatrudnienia personelu fachowego o kwalifikacjach, odpowiadających kwalifikacjom personelu administracji lasów państwowych.

Art. 21. 1. Minister Leśnictwa w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej, a na obszarze Ziem Odzyskanych w porozumieniu z Ministrem Ziem Odzyskanych, po zasięgnięciu opinii powiatowej lub miejskiej rady narodowej, może ustanowić na czas oznaczony zarząd państwowy nad lasami określonymi w art. 17, jeżeli gospodarka w tych lasach prowadzona jest niezgodnie z przepisami niniejszego dekretu.

2. W razie ustanowienia zarządu państwowego, las zostaje przejęty pod zarząd administracji lasów państwowych ze wszystkimi związanymi z nim gospodarczo i administracyjnie gruntami nieleśnymi oraz nieruchomościami i inwentarzem, służącymi do prowadzenia gospodarstwa leśnego.

Art. 22. Zakres działania i sposób wykonywania zarządu państwowego, prawa właścicieli i osób trzecich w czasie wykonywania zarządu oraz sposób dokonywania rozrachunków z tytułu zarządu określi rozporządzenie Ministra Leśnictwa, wydane w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych i Skarbu.

Właściwość władz.

Art. 23. Do czasu oparcia organizacji władz administracji ogólnej na nowych podstawach władzami właściwymi w rozumieniu niniejszego dekretu są nadleśniczowie i dyrektorowie lasów państwowych. Na równi z nadleśniczymi władzami tymi są kierownicy równorzędnych z nadleśnictwami szczególnych jednostek organizacyjnych administracji lasów państwowych, zarządzający lasami państwowego gospodarstwa leśnego na terenach parków narodowych.

Art. 24. Do zakresu działania nadleśniczych należą sprawy uznawania gruntów za podlegające utrzymaniu pod uprawą leśną (art. 3), sprawy dotyczące zalesienia, usuwania drzew i krzewów hamujących prawidłowy rozwój drzewostanów, ochrony przed szkodliwymi owadami i pasożytami, użytkowania lasów, przegonu i pasania zwierząt gospodarskich oraz zbierania ściółki, ochrony kosodrzewiny, wykazów uzyskanego drewna

(art. 7—16), jak również bezpośredni nadzór nad lasami.

Art. 25. 1. Do zakresu działania dyrektorów lasów państwowych należą sprawy dotyczące zmiany uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania (art. 5 i 6), planów gospodarstwa leśnego (art. 18 i 19) oraz zatrudnienia personelu fachowego (art. 20).

2. Decyzje w sprawach zmiany uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania wydawane będą w porozumieniu z wojewódzką władzą administracji ogólnej i po zasięgnięciu opinii prezydium terytorialnie właściwej wojewódzkiej rady narodowej.

Przepisy karne.

Art. 26. Kto, będąc posiadaczem albo zarządcą lasu (art. 3):

- a) zmieni bez zezwolenia uprawę leśną na inny rodzaj użytkowania (art. 5), podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 50.000 zł lub jednej z tych kar,
- b) bez uzasadnionego powodu nie wykona zarządzonego przez władzę zalesienia gruntów leśnych (art. 7), podlega karze grzywny do 30.000 zł,
- c) bez uzasadnionego powodu nie wykona zarządzonego przez władzę usunięcia drzew i krzewów hamujących prawidłowy rozwój drzewostanów (art. 8), podlega karze grzywny do 10.000 zł,
- d) bez uzasadnionego powodu nie wykona zarządzenia o stosowaniu środków ochronnych przeciwko szkodliwym owadom leśnym lub pasożytom roślinnym (art. 9), podlega karze grzywny do 20.000 zł,
- e) dokona wyrębu, karczowania pniaków lub niszczenia drzew z pominięciem przepisów o zgłoszeniu zamierzonego wyrębu (art. 11 i 17) albo bez zatwierdzonego planu gospodarstwa leśnego lub wbrew takiemu planowi, podlega karze grzywny w wysokości od dwukrotnej do czterokrotnej wartości bezprawnie wyrąbanych, wykarczowanych lub zniszczonych drzew i pniaków, obliczonej według najwyższych stawek cennika obowiązującego w lasach państwowych,
- f) przegania lub wypasa zwierzęta gospodarskie w przypadkach zabronionych (art. 12 i 13 ust. 1 pkt 2), podlega karze grzywny do 10.000 zł,

g) zbiera ściółkę w przypadkach zabronionych (art. 13 ust. 1 pkt b), podlega karze grzywny do 5.000 zł,

h) bez uzasadnionego powodu nie złoży w wyznaczonym terminie wykazu uzyskanej z lasu ilości drewna (art. 16), podlega karze grzywny do 5.000 zł.

Art. 27. Kto niszczy lub użytkuje kosodrzewinę (art. 15), podlega karze grzywny do 10.000 zł.

Art. 28. Orzekanie w sprawach o wykroczenia wymienione w art. 26 i 27 należy do powiatowych władz administracji ogólnej. Ściganie następuje na wniosek właściwej władzy (art. 23).

Przepisy końcowe.

Art. 29. W okresie do dnia 1 października 1950 r. użytkowanie lasów określonych w art. 17 może odbywać się przy zastosowaniu przepisów art. 11. Termin ustalony w ust. 2 tego artykułu przedłuża się w wymienionych przypadkach do dwóch miesięcy.

Art. 30. Z dniem wejścia w życie niniejszego dekretu tracą moc obowiązującą przepisy regulujące sprawy objęte niniejszym dekretem, a w szczególności rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927 r. o ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 111, poz. 932) wraz z późniejszymi zmianami.

Art. 31. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Leśnictwa w porozumieniu z Ministrami Administracji Publicznej i Ziemi Odzyskanych.

Art. 32. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Józef Cyrankiewicz

Minister Leśnictwa:

Bolesław Podedworny

Minister Administracji Publicznej:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Ziemi Odzyskanych:

Władysław Gomułka

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski